

Uttagsbeskattning på vindkraftskooperativ en dålig idé

1. Sammanfattning

Förra året fanns det cirka 20 000 andelsägare i vindkraftskooperativ, och dessa stod för cirka 10 procent av den svenska vindkraftsproduktionen. Skatteverket har förra sommaren gjort en tolkning att det ska tas ut en skatt på mellanskillnaden av det pris som andelsägarna betalar och på marknadspriset för el. ("Kooperativa föreningars rabatter till medlemmar" dnr 131 380744-08/111).

Som framgår nedan är beslutet är djupt beklagligt, eftersom en sådan skatt:

- Minskar den lokala acceptansen för vindkraft och, enligt Energimyndigheten, hotar den storskaliga vindkraftsutbyggnaden
- Innebär att vindkraftskooperativen drabbas av en "kolskatt"
- Missgynnar kooperativen jämfört med andra ägarformer
- Utgör en mycket liten intäkt för statskassan, men riskerar att kraftigt öka priset på förnybar el
- Undergräver möjligheter till förbättrad konkurrens på elmarknaden
- Inte tar hänsyn till att andelsägarna gör en större kapitalinvestering
- Utgår ifrån den felaktiga uppfattningen att vindkraftskooperativ är skattemässigt gynnade

2. Energimyndigheten: Uttagsskatt minskar acceptansen och hotar den storskaliga vindkraftsutbyggnaden

En viktig faktor för att skapa folklig förankring och acceptans kring vindkraftsutbyggnaden är möjligheten för enskilda att bli delaktiga och dra ekonomisk nytta av vindkraften.

Energimyndigheten varnar för att den nu diskuterade uttagsbeskattningen "riskerar att hindra en storskalig utbyggnad av vindkraften i Sverige". Myndigheten efterlyser tvärtom regelförändringar som främjar ett ökat andelsägande:

"Skatteverkets ställningstaganden avseende egenförbrukning och uttagsbeskattning har skapat en osäker och ogynnsam situation för gemensamt ägande av vindkraftsanläggningar. Det bör därför snarast göras en översyn av regelverket. Redan den osäkerhet som ställningstagandena har medfört kan motivera regelförändringar som främjar ett ökande andelsägande. Annars riskerar vindkraftsutbyggnaden att minska i takten och acceptansen för

vindkraften att minska så mycket att det riskerar att hindra en storskalig utbyggnad av vindkraften i Sverige.”

(RB dnr 00-2007-7761 nr 16 regelförenklingar, från den 1 december 2008.)

I rapporten "Erfarenheter av vindkraftsetablering – Förankring, acceptans och motstånd" jämförs vindkraftsetableringar i flera europeiska länder. Både i Danmark och i Tyskland har vindkraftskooperativ haft stor betydelse för att vindkraften kunnat byggas ut med framgång. Författarnas slutsats är att kooperativen "har varit viktiga för acceptansen på lokal nivå". (Mikael Klintman och Åsa Waldo, Vindval rapport 5866, september 2008.)

3. Vindkraftsinvesteringar bestraffas med "kolskatt"

Skatteverket vill ta ut en skatt på skillnaden mellan vindkraftens låga rörliga produktionskostnad och marknadspriset på den nordiska elbörsen. Elbörspriest bestäms mestadels av kolkraftens höga rörliga kostnader, vilket i praktiken innebär att vindkraftskooperativen drabbas av en "kolskatt", som varierar med kolpriset och kostnaden för utsläppsätter. I Nordpools marknadspris för el ingår kostnaden för dessa utsläppsätter.

4. Kooperativen missgynnas jämfört med andra ägarformer

Det utgår inte uttagsbeskattning om ett hushåll investerar i ett vindkraftverk på sin gård eller om ett företag investerar i vindkraft för sin egen elförbrukning. Det gör att vindkraftskooperativen missgynnas jämfört med dessa ägarformer. Det utgår heller ingen skatt när skogsägare värmer sitt eget hus genom att elda med egen ved.

5. Skatten ger ett ytterst litet bidrag till statskassan, men riskerar att kraftigt öka priset på förnybar el

Värdet på den skatt som eventuellt kan komma in till Skatteverket är så gott som negligerbar. Det rör sig om en potentiell skatteintäkt på runt 5-10 MSEK per år, räknat på de kooperativt ägda vindkraftverk som var i drift 2008. Denna marginella intäkt bör ställas emot att vindkraftskooperativ är viktiga för att främja acceptansen för vindkraftsutbyggnaden.

Vindkraftskooperativen, med 20 000 andelsägare, stod under 2008 för 10 procent av vindkraftselen, motsvarande cirka 0,2 TWh. Om man uppfyller regeringens föreslagna planeringsmål för vindkraft, 30 TWh år 2020, skulle vindkraftskooperativen, om dessa behåller sin marknadsandel, producera 3 TWh el och skattebortfallet skulle uppgå till 75-150 MSEK. Det kan se ut som en hög kostnad, men inte om man studerar effekten från ett helhetsperspektiv.

För det första skulle en sådan utveckling innebära att det i Sverige fanns cirka 300 000 andelsägare i vindkraftskooperativ. Denna folkrörelse skulle väsentligt öka den lokala acceptansen för nya vindkraftsparker, minska kommunernas användning av vetorätt mot vindkraftsetableringar, öka etableringen i gynnsammaste områdena, minska kostnaden för förnybar elproduktion, reducera konsumenternas elpris och underlätta regeringens ambition att

utöka ambitionsnivån i elcertifikatsystemet ytterligare efter 2020. Dessa ekonomiska och miljömässiga samhällsvinster kompenserar skattebortfallet många gånger om!

För det andra är ovan skisserade potentiella skatteintäkter rent hypotetiska. En uttagsbeskattning skulle leda till att satsningarna på vindkraftskooperativ upphör och den verkliga skatteintäkten skulle därmed på sikt närma sig noll.

6. Undergräver möjligheten till bättre konkurrens på elmarknaden

Ett breddat ägande på marknaden för elproduktion är från konkurrenssynpunkt mycket eftersträvansvärt. En uttagsbeskattning på vindkraftskooperativ skulle på sikt riskera att hota vindkraftskooperativens utveckling och existens. Det skulle därmed undergräva möjligheterna för bättre konkurrens på elmarknaden.

7. Tar inte hänsyn till att andelsägarna gör en stor kapitalinvestering

I sitt uttalande om uttagsbeskattning bortser Skatteverket från att andelsägarna gör en stor kapitalinvestering. En vindandel motsvarande leverans av 1 000 kWh kostar hos till exempel o2 El Ekonomisk Förening 6 700 kr i investering. Det innebär en kapitalkostnad på drygt 33 öre/kWh som ska summeras med de 13 öre/kWh som andelsägarna betalar för elen.

Som framgår av tabellen nedan var det under år 2006 och 2007 en förlustaffär med vindkraftsandelar, på grund av låga spotpriser. Om man dessutom haft en uttagsbeskattning skulle förlusten ha blivit ännu större.

I tabellen redovisas förtjänsten/förlusten inklusive kapitalkostnader för andelsägare jämfört med det genomsnittliga spotpriset på elmarknaden åren 2006-2008.

	Årsmitt Nordpool kr/kWh	Schablon ränta	Räntekostnad per andel kr	Räntekostnad kr/kWh	Pris andelsel kr/kWh	Pris andelsel ink räntekostn	Förtjänst andelsel kr/kWh
2008	0,49 kr	5%	330 kr	0,33 kr	0,13 kr	0,46 kr	0,03 kr
2007	0,29 kr	5%	330 kr	0,33 kr	0,13 kr	0,46 kr	-0,18 kr
2006	0,45 kr	5%	330 kr	0,33 kr	0,13 kr	0,46 kr	-0,01 kr

Förklaring till kolumnerna:

Årsmitt Nordpool: Genomsnittligt spotpris på Nordpool

Scablonränta: Schabloniserad beräkning av kapitalkostnaden exkl riskpremie

Räntekostnad per andel: Schablonräntan multiplicerad med andelspriset 6700 kr/andel

Pris andelsel: Det pris medlemmen får betala för andelselen exkl räntekostnad

Pris andelsel ink räntekostnad: Pris andelsel summerat med räntekostnaden

Förtjänst andelsel: Nordpoolpris minus pris andelsel ink räntekostnad

8. Vindkraftkooperativen är inte skattemässigt gynnade

Ekonomiska föreningar har, till skillnad från aktiebolag, möjlighet att göra avdrag för kooperativ utdelning. Skattefriheten för medlemmarna reduceras till "högst ett belopp som motsvarar 80 procent av statslåneräntan vid utgången av andra året före taxeringsåret multiplicerat med summan av medlemmarnas omsättning i föreningen". För vindkraftskooperativ, som normalt inte har någon annan omsättning än den el som medlemmarna får köpa, innebär avdragsbegränsningen att endast en marginell del av den kooperativa utdelningen kan dras av.

Exempel:

Beräknat på omsättningen i o2 El Ekonomisk Förening innebär det för år 2009 ett avdrag på 53 176 kr ($80\% * 2,89\% * 2\,300\,000$ kr). Utslaget på produktionen blir avdraget ca 0,3 öre/kWh. Det innebär att avdraget är ytterst marginellt och att vindkraftskooperativ i praktiken inte är skattemässigt gynnade jämfört med aktiebolag.

9. Slutsatser

En uttagsbeskattning skulle inte bara innebära att enskilda personer som redan har investerat i vindkraft drabbas ekonomiskt, utan dessutom kraftigt motverka regeringens satsning på vindkraft.

Den rådande osäkerheten gör det omöjligt att i nuläget utveckla verksamheten i vindkraftkooperativen.

Svensk Vindenergi och Svensk Vindkraftförening uppmanar därför riksdag och regering att skyndsamt se till att en lagändring kommer till stånd, med syfte att undanta av medlemmar förbrukad el från vindkooperativ från uttagsbeskattning.

Matthias Rapp
vd, Svensk Vindenergi

Jan-Åke Jacobson
ordförande, Svensk Vindkraftförening

Läs mer om uttagsbeskattning för vindkraftskooperativ:

<http://sydsvenskan.se/opinion/aktuellafragor/article408515/Ny-skatt-hotar-vindkraftsutbyggnad.html>

http://www.svd.se/opinion/brannpunkt/artikel_2568127.svd

<http://www.va.se/nyheter/2009/02/27/bortglomd-skatt-hinder-for/>

http://www.nyteknik.se/nyheter/energi_miljo/vindkraft/article499353.ece

<http://di.se/Nyheter/?page=/Avdelningar/Artikel.aspx%3FO%3DRSS%26ArticleId%3D2009%255C02%255C04%255C322765>

<http://www.dalademokraten.se/Templates/pages/news.aspx?id=53787&epslanguage=sv>